

Keuzedeel mbo

Teeltspecialisatie, geschikt voor niveau 4

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K0320

Penvoerder: Sectorkamer voedsel, groen en gastvrijheid
Gevalideerd door: Sectorkamer voedsel, groen en gastvrijheid
Op: 14-01-2016

1. Algemene informatie

D1: Teeltspecialisatie, geschikt voor niveau 4

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Teeltbedrijven leggen zich soms toe op het telen van gespecialiseerde producten of gewassen zoals paddestoelenteelt, boomteelt, fruitteelt, bollenteelt of glastuinbouw. Regionaal zijn er teeltspecialisaties te zien zoals de aspergeteelt in Limburg en de aardappel- en uienteelt in Zeeland. En er wordt geëxperimenteerd met nieuwe teelten zoals bijvoorbeeld soja en zeegras. Het telen, oogsten en verwerken van deze gespecialiseerde producten/gewassen vraagt specifieke kennis en vaardigheden van de beginnend beroepsbeoefenaren. Dit keuzedeel biedt de mogelijkheid om in te gaan op specifieke teelten die nog niet in het dossier aan bod zijn gekomen.

Relevantie van het keuzedeel

Het keuzedeel Teeltspecialisatie is een aanvulling op het dossier Agrocluster. Dit keuzedeel biedt de mogelijkheid om specifieke (regionale) teelten en nieuwe teelten aan bod te laten komen. Het zwaartepunt verschilt sterk per regio en zo kan het onderwijs flexibel inspelen op deze vraag naar specialistische teelten voor bijzondere markten en doelen. De beginnend beroepsbeoefenaar kan zich met dit keuzedeel specifiek richten op de specifieke teelten in zijn regio en daarmee zijn waarde op de regionale arbeidsmarkt vergroten.

Beschrijving van het keuzedeel

Dit keuzedeel beschijft de teelt van gespecialiseerde producten of gewassen. Het omvat het telen, oogsten en verwerken van deze gespecialiseerde producten/gewassen.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verbredend

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Telen van gespecialiseerde producten/gewassen

Complexiteit

Het werken met gespecialiseerde producten vereist een continue alertheid, omdat de conditie van het levende materiaal beïnvloed wordt door vele factoren en omstandigheden. Bij de gespecialiseerde teelt- en oogstwerkzaamheden werkt hij met technische- en geautomatiseerde systemen. Het gaat veelal om werkzaamheden waarvoor standaardwerkzaamheden gelden maar ook komen meer complexe handelingen of specialistische werkzaamheden voor waarvoor probleemoplossend vermogen nodig is. De beginnend beroepsbeoefenaar speelt in op veranderende omstandigheden en factoren. Hij kan zowel op detailniveau werken aan het begeleiden van de teelt als op bedrijfsniveau bezig zijn met beleidsondersteunende en innovatie ondersteunende werkzaamheden. De beginnend beroepsbeoefenaar heeft specialistische kennis en vaardigheden nodig van de gespecialiseerde producten/gewassen waarmee hij werkt, de teelt, de werkzaamheden, de technische installaties en machines en de invloed van omgevingsfactoren.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een uitvoerende, coördinerende, aansturende en adviserende rol bij het werken met de gespecialiseerde teelt. Hij voert zelfstandig de diverse taken uit. Hij is daarbij verantwoordelijk voor de veiligheid en het werk van zijn team en voor de organisatie en de voortgang van de werkzaamheden.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- Heeft specialistische kennis van de gebruikelijke vaktermen/vakjargon uit de branche
- Heeft specialistische kennis van (ver)storingen/afwijkingen aan o.a. teelt, gewas, product, productieproces
- Heeft inzicht in techniek, werking en gebruik van veel voorkomende apparatuur
- Heeft inzicht in de gevolgen van zijn handelen voor het milieu
- Heeft specialistische kennis van de teelt (o.a. teeltproces, teeltopbrengst, kwaliteit, invloedsfactoren)
- Heeft specialistische kennis van het feit dat het bedrijf binnen een kringloop functioneert
- Heeft inzicht in de invloed van groeimedium of bodem, voedingsstoffen en meststoffen op de teelt (o.a. kwaliteit, opbrengst)
- Heeft specialistische kennis van hygiënische maatregelen bij de meest voorkomende ziekten en plagen en afwijkingen
- Heeft specialistische kennis van onkruiden, ziekten, plagen en abiotische afwijkingen
- Kan onderhoud toepassen aan machines en apparatuur
- Kan de kwaliteit controleren
- Kan kwaliteitsnormen toepassen

D1-K1-W1: Bereidt de gespecialiseerde teelt voor

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar voert de opgedragen werkzaamheden uit ter voorbereiding aan de daadwerkelijke teelt van het gespecialiseerde product/gewas. Afhankelijk van het type product/gewas hebben de werkzaamheden betrekking op het zaai- en plantklaar maken van de gronden, het ontsmetten van kassen en voorraadbemesting, het voorbereiden van het plant- en pootmateriaal, het leeghalen en reinigen van cellen voor een volgende teelt, het uitvoeren van grondbewerking, het vermeerderen van gewassen door zaaien, stekken, enten, scheuren of afleggen, het bewerken van groeimediums, het sorteren en lezen van plantgoed, het sorteren en lezen van plantgoed en het snoeien en inknippen van vruchtbomen. In de meeste situaties is ook het werken met (gespecialiseerde) machines en het reinigen en onderhouden van machines aan de orde.

De beginnend beroepsbeoefenaar levert input voor het plannen van de productie van het gespecialiseerde product/gewas en stelt prognoses op. Hij bepaalt in overleg met de leidinggevende de noodzakelijke voorbereidingen, de planning, het bepalen van de gewenste hoeveelheid, de inzet van de arbeid, de benodigde percelen en het bewerken van het groeimedium (grondbewerking, bemesting, analyses uitvoeren en interpreteren, drainage). Hij selecteert benodigde producten en bepaalt de kwaliteit. Daarnaast voert hij in overleg met betrokkenen voorkomende voorbereidende werkzaamheden uit en ziet hij toe op de uitvoering van werkzaamheden.

Resultaat

De randvoorwaarden voor de gespecialiseerde teelt zijn in orde.
De behandeling van (levend) materiaal verloopt op verantwoorde wijze.

D1-K1-W1: Bereidt de gespecialiseerde teelt voor

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- voert vakkundig en volgens instructie voorbereidende werkzaamheden uit
- werkt systematisch en zorgvuldig en in het tempo dat nodig is om het vereiste productieniveau te halen
- werkt efficiënt en effectief met (gespecialiseerde) machines, apparatuur en/of gereedschappen
- communiceert zorgvuldig met teamleden over werkzaamheden en/of afwijkingen
- overlegt met leidinggevende/verantwoordelijke over het teelt- of productieplan
- bespreekt met leidinggevende tijdig en deskundig het teeltproces en de benodigde voorbereidende werkzaamheden
- analyseert nauwkeurig voorgaande of huidige teeltproces op basis van gegevens

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K1-W2: Begeleidt de gespecialiseerde teelt

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar voert werkzaamheden uit, verdeelt of controleert werkzaamheden bij het begeleiden van de teelt van het gespecialiseerde product/gewas. Afhankelijk van het type product/gewas hebben de werkzaamheden betrekking op het (machinaal) verplaatsen van producten, het selecteren van plantmateriaal, het vlakken van bedden, het planten van gewas, het oppotten van producten, het begeleiden van de groei, het onderhouden van het gewas, het meehelpen bij de teeltwisselingen en het ondersteunen bij teeltmaatregelen zoals sproeien van cellen en bewateren van gevulde cellen, het verwijderen van onkruid, afwijkingen, dwalingen, zieke planten en opslag, het uitvoeren van bemesting en ondersteunen bij de berekening en het registreren en uitzetten van bestrijding. Deze voornamelijk routinematige handelingen omvatten de verzorging van het gespecialiseerde gewassen/producten en de begeleiding van de groei tot aan de oogst. Ook het dagelijks onderhoud van (gespecialiseerde) machines en het opheffen van kleine storingen aan machines hoort hierbij. De beginnend beroepsbeoefenaar begeleidt en controleert de teelt van de gespecialiseerde producten/gewassen. Hij onderzoekt de kwaliteit en bepaalt de te nemen maatregelen ter verbetering van de kwaliteit. Hij voert intern en extern overleg.

Resultaat

Het gespecialiseerde product/gewas is gezond en groeit.
De teelt produceert volgens verwachtingspatroon of norm.
De behandeling van (levend) materiaal verloopt op verantwoorde wijze.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- voert vakkundig en volgens instructie werkzaamheden bij de verzorging van de teelt uit
- werkt systematisch en zorgvuldig en in het tempo dat nodig is om het vereiste productieniveau te halen
- werkt efficiënt en effectief met (gespecialiseerde) machines, apparatuur en/of gereedschappen
- overlegt met leidinggevende/verantwoordelijke over de groei, productie en kwaliteit
- registreert het teeltproces inclusief genomen maatregelen om verstoringen te verhelpen
- analyseert nauwkeurig het huidige teeltproces op basis van gegevens
- voert gewasbescherming uit conform wettelijke voorschriften en bedrijfsrichtlijnen
- communiceert zorgvuldig met betrokkenen

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K1-W3: Oogst en verwerkt de gespecialiseerde producten/gewassen

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar voert de opgedragen werkzaamheden uit voor de oogst, opslag en/of afzet van de gespecialiseerde producten/gewassen. Afhankelijk van het type product/gewas hebben de werkzaamheden betrekking op het oogsten of verzamelen van het oogstbare product, het bepalen van het oogsttijdstip, de oogstkwaliteit, bessen en sorteren. Ook het registreren van afwijkingen het transporteren, reinigen van producten/gewassen en materialen en het afwerken, sorteren en verpakken van het geoogste product/gewas hoort hierbij. De beginnend beroepsbeoefenaar begeleidt en controleert de oogst en

D1-K1-W3: Oogst en verwerkt de gespecialiseerde producten/gewassen

verwerking van de gespecialiseerde producten/gewassen. Hij onderzoekt de kwaliteit en kwantiteit. Bij verstoringen van de productiviteit of kwaliteit van het product/gewas doet hij verbetervoorstellen. Hij neemt in overleg met zijn leidinggevende maatregelen om problemen op te lossen en onnodige kosten te voorkomen.

Resultaat

Het oogstrijpe gespecialiseerde product/gewas is geoogst en klaar voor de afzet.

De bodem of het teeltmedium is gereed voor de volgende cyclus.

Het oogst- en verwerkingsproces verloopt optimaal.

De behandeling van (levend) materiaal verloopt op verantwoorde wijze.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- werkt systematisch en zorgvuldig en in het tempo dat nodig is om het vereiste productieniveau te halen
- werkt efficiënt en effectief met (gespecialiseerde) machines, apparatuur en/of gereedschappen
- werkt hygiënisch en voorkomt besmetting
- communiceert zorgvuldig met teamleden over werkzaamheden en/of afwijkingen
- overlegt met leidinggevende/verantwoordelijke over de oogst, verwerking en afzet
- analyseert nauwkeurig de kwaliteit en kwantiteit van de geoogste producten/gewassen
- doet reële verbetervoorstellen en treft maatregelen om problemen op te lossen
- communiceert zorgvuldig met betrokkenen

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen